



BELA KNJIGA

Vloga notranje revizije pri poročanju o okoljskih, družbenih in upravljavskih merilih (ESG)

Neodvisno dajanje revizijskih zagotovil je ključnega pomena za učinkovito trajnostno poročanje



The Institute of
Internal Auditors

Kazalo

Namen	1
Vloga notranje revizije pri poročanju o okoljskih, družbenih in upravljavskih merilih (ESG)	1
Uvod	2
Kako začeti s poročanjem o ESG	2
Ključna vprašanja	3
Dobro upravljanje in kontrole so ključnega pomena	3
Notranja kontrola	3
Upravljanje	4
Vloga notranje revizije pri poročanju o okoljskih, družbenih in upravljavskih merilih (ESG)	5
Točnost in doslednost poročanja sta ključnega pomena	5
Dajanje zagotovil	5
Svetovanje	6
Porast poročanja o ESG	7
Standardi, predpisi in okviri	7
Osredotočenost zakonodaje	7
Okviri	8
Pritisk vlagateljev	9
Sklep	10
Pomembnost tveganj na področju ESG	10
Beležke	11

Vloga notranje revizije pri poročanju o okoljskih, družbenih in upravljavskih dejavnikih (ESG)

Razprave o trajnostnih vprašanjih in osredotočanje na ta vprašanja, ki so običajno združena v okoljska, družbena in upravljavška vprašanja (ESG), se hitro razvijajo – od aktivističnih skupin vlagateljev in neutrudnih regulatorjev, ki si prizadevajo za spremembe, do upravljavskih organov in vodstvenih delavcev, ki se trudijo koncept razumeti in ga udejanjiti. V ospredju tega novega področja tveganja je pritisk na organizacije, da se javno zavežejo k trajnosti in zagotovijo redne posodobitve strategij, ciljev in metrik, povezanih z okoljskimi, družbenimi in upravljavskimi dejavniki (v nadaljevanju: ESG), ki so točni in ustrezni. Vendar pa poročanje o ESG še vedno ni dozorelo, tako da na tem področju za organizacije še ni veliko dokončnih smernic.. Na primer, trenutno ni enotnega standarda o vsebini poročanja.

Jasno je, da močno obvladovanje ESG – tako kot pri učinkovitem upravljanju na splošno – zahteva uskladitev med glavnimi akterji, kot je opisano v modelu treh linij IIA ([Three Lines Model](#)). Kot pri vseh področjih tveganja bi morala biti notranja revizija dobro pripravljena za podporo organu upravljanja (organ vodenja in nadzora) in vodstvu, tako da jima daje nepristranska zagotovila, predstavlja ugotovitve ter jima svetuje o vprašanjih ESG.

V nadaljevanju je predstavljen pregled tveganj, povezanih s poročanjem o ESG, skupaj z okvirjem glede vse močnejših prizadevanj na področju trajnosti. Prav tako opisuje vlogo notranje revizije pri poročanju o ESG in kako lahko notranja revizija podpira cilje ESG in tako zagotavlja dodano vrednost organizaciji.

UVOD

Kako začeti s poročanjem o ESG

Prizadevanja za ublažitev vse hitrejših vplivov podnebnih sprememb in obravnavanje zaznanih zgodovinskih družbenih neenakosti sta dve pomembni vprašanji, ki sta podlaga za uvajanje globalnih sprememb. Ta gibanja so okrepila ozaveščenost o tem, kako vse organizacije vplivajo na družbo in okolje, ter o njihovi interakciji z družbo in okoljem. Prav tako so organizacije spodbudila, da lažje prepoznajo in obvladujejo tveganja ESG (tj. tveganja, povezana s tem, kako organizacije delujejo glede na njihov vpliv na svet okoli njih). Ta široka kategorija tveganj vključuje področja, ki so dinamična in jih pogosto pogojuje dejavniki, ki jih je težko nepristransko izmeriti, kot so vključenost, etično vedenje, korporativna kultura in sprejemanje trajnosti v celotni organizaciji.

Kljub temu je vse bolj nujno, da organizacije razumejo in obvladujejo tveganja ESG, zlasti ko se vlagatelji in regulatorji osredotočajo na organizacije, ki pripravljajo visokokakovostna poročila o prizadevanjih za trajnost. Poleg tega se ta pritisk vse bolj odraža v uspešnosti poslovodstev, saj vse več organizacij merila za nagrajevanje iz naslova uspešnosti veže na doseganje ciljev ESG.

Dodatna področja tveganja, povezana z ESG, so raznolika in lahko vključujejo zanašanje na podatke tretjih oseb, potencialno škodo za ugled zaradi napačnega poročanja in realno možnost, da bi izrecne zaveze organizacije za izpolnjevanje določenih trajnostnih ciljev lahko prerasle v veliko slabost. S tem ko poročanje o ESG postaja vse bolj razširjeno, ga je treba obravnavati z enako previdnostjo kot računovodsko poročanje. Organizacije se morajo zavedati, da mora poročanje o ESG temeljiti na strateško oblikovanem sistemu notranjih kontrol in natančno odražati, kako so prizadevanja organizacije na področju ESG povezana med seboj, s finančnimi podatki organizacije in dodajanjem vrednosti.

Notranja revizija je sposobna in bi tudi morala igrati pomembno vlogo na poti organizacije k izpolnjevanju meril ESG. Njena dodana vrednost je v njeni svetovalni vlogi, s tem ko pomaga določiti in vzpostaviti funkcionalno okolje za nadzor meril ESG. Prav tako lahko ponudi ključno podporo na področju dajanja zagotovil z zagotavljanjem neodvisnega in objektivnega preverjanja učinkovitosti ocen tveganja, odzivov in notranjih kontrol na področju ESG. Poleg tega so notranje revizije, ki delujejo v skladu s svetovno priznanimi mednarodnimi standardi Inštituta notranjih revizorjev IIA (IPPF), v dobrem položaju, da svojim organizacijam pomagajo uporabljati uveljavljene in verodostojne okvire notranjih kontrol v njihovih prizadevanjih na področju ESG.

Zahteve za objektivna zagotovila o vseh procesih obvladovanja tveganj, povezanih z ESG, od usposobljene, neodvisne in ustrezno opremljene notranje revizije bi morale biti del vsake strategije ESG. Čeprav ta bela knjiga opisuje, kako in zakaj bi morala notranja revizija igrati ključno vlogo v prizadevanjih organizacije na področju trajnostnega poročanja, je treba ponoviti, da poročanje obsega le del učinkovite strategije ESG. Notranja revizija bi morala dajati zagotovila in svetovati glede vseh vidikov obvladovanja tveganj na področju ESG.

KLJUČNA VPRAŠANJA

Grajenje strategije ESG

Kaj je ESG?

Okoljski, družbeni in upravljavski dejavniki (ESG) se nanašajo na dejavnike, ki označujejo trajnostno, odgovorno ali etično poslovanje organizacije. Čeprav lahko prihaja do prekrivanja, z ESG povezane teme običajno spadajo v eno od treh glavnih kategorij, ki so zastopane v kratici:

E: »Environmental« ali okoljski dejavniki, ki obravnavajo, kako organizacija v svojem poslovanju skrbi za naravno okolje. To lahko vključuje vprašanja, povezana z emisijami ogljika, ravnanjem z odpadki, ravnanjem z vodo, pridobivanjem surovin in ranljivostjo zaradi podnebnih sprememb.

S: »Social« ali družbeni dejavniki, ki obravnavajo, kako organizacije upravljajo svoje odnose z zaposlenimi, strankami in širšo skupnostjo.

Tveganja, ki spadajo v to kategorijo, lahko vključujejo družbeno odgovornost podjetij, upravljanje dela, zasebnost podatkov, splošno varnost ter zdravje in varnost. Z nedavnim porastom odmevnih gibanj, povezanih z obravnavanjem rasnih krivic, so postale pomembne teme, povezane z ESG, kot so raznolikost, enakost in vključenost.

G: »Governance« ali upravljavski dejavniki, ki se nanašajo na spremenljivke, kot so poslovna etika, vodenje, plače vodstvenih delavcev, revizije, notranja kontrola, zaščita intelektualne lastnine in pravice delničarjev. Tveganja raznolikosti, čeprav so družbene narave, lahko spadajo tudi pod okrilje upravljanja, kot so ukrepi za izboljšanje raznolikosti uprav.

Dobro upravljanje in notranje kontrole so ključnega pomena

Različni dejavniki okrepljenega trajnostnega poročanja – vlagateljski, regulativni in družbeni – so ustvarili pritisk na organizacije, da na tem področju nekaj dejansko naredijo. Brez utemeljene strategije obvladovanja tveganj ESG, ki temelji na jasnem razumevanju težav, lahko slabo pripravljena trajnostna poročila hitro postanejo neskladna z zakonodajo in ne izpolnijo pričakovanj vlagateljev. Da bi se izognili takšnim napakam, bi se moralo vodstvo osredotočiti na učinkovite notranje kontrole vprašanj ESG in njihovo obvladovanje.

Vsaka organizacija mora v končni fazi določiti in ovrednotiti svoje največje vplive na okolje, družbo in upravljanje (ESG) ter določiti cilje, s katerimi jih bo obvladovala. Pričakovani cilji morajo biti realni in merljivi, saj obstaja tveganje, da drugače ne bodo doseženi.

Notranja kontrola

Notranja kontrola je proces, ki ga izvajajo organ upravljanja, poslovodstvo in drugo osebje organizacije, namenjen pa je zagotavljanju razumnega zagotovila glede doseganja ciljev, povezanih s poslovanjem, poročanjem in skladnostjo.¹ Ker lahko poročanje o ESG vsebuje veliko različnih metrik, morajo organizacije vzpostaviti politike, procese in notranje kontrole, s katerimi prihajajo do zanesljivih informacij za sprejemanje odločitev in zagotovijo kakovost podatkov, ki se poročajo. Podobno kot pri računovodskem poročanju tudi podatki, uporabljeni za pripravo trajnostnih poročil, temeljijo na rednem poslovanju in odločitvah, ki vodijo organizacije k doseganju ciljev. Ustrezne aktivnosti notranjih kontrol morajo biti zasnovane in delovati učinkovito – od operativnih korakov do zbiranja in analize podatkov, ki se bodo uporabljali pri poročanju. Operacionalizacija zadostnih kontrolnih aktivnosti je odgovornost poslovodstva, notranja revizija pa je odgovorna za dajanje neodvisnega zagotovila, da so aktivnosti pravilno zasnovane in delujejo učinkovito.

Upravljanje

Ob učinkovitih notranjih kontrolah bi morale imeti organizacije vzpostavljeno strukturo upravljanja, ki učinkovito izvaja strategijo ESG. Več kot samo nadzor nad točnostjo podatkov ESG, dobra struktura upravljanja nadzira, kako se splošna strategija ESG izvaja v celotni organizaciji. Upravljanje organizacije zahteva ustrezne strukture in procese, ki omogočajo:

- odgovornost organa upravljanja do deležnikov glede organizacijskega nadzora prek neoporečnosti, vodenja in preglednosti;
- ukrepe (vključno z obvladovanjem tveganj) vodstva za doseganje ciljev organizacije prek odločanja, ki temelji na tveganju, in uporabe virov;
- zagotovila in svetovanje s strani neodvisne notranje revizije, kar zagotavlja jasnost in zaupanje ter s tem spodbuja in olajša nenehne izboljšave s strogim poizvedovanjem in pronicljivo komunikacijo.²

Pobude na področju ESG in poročanje o ESG tako kot pri ustvarjanju in zaščiti celotne organizacijske vrednosti zahtevajo, da organ upravljanja, poslovodstva in notranja revizija sodelujejo pri medsebojnem usklajevanju in pri prioritetnih interesih deležnikov. Usklajevanje dejavnosti se doseže s komunikacijo in sodelovanjem. To zagotavlja zanesljivost, skladnost in preglednost informacij, potrebnih za odločanje na podlagi tveganja.

V okviru upravljanja je za organizacije ključnega pomena, da razmislijo o vlogah pri poročanju o ESG in obvladovanju tveganj. Model treh linij IIA (**Three Lines Model**) predstavlja osnovo za dodeljevanje takšnih vlog. Organ upravljanja lahko prevzame nadzor nad vprašanji trajnostni ali za to pooblasti določeno komisijo. Revizijska komisija je morda najbolj primerna za tako dodeljeno nalogo, saj je običajno najbolj izkušena pri zunanem poročanju in razume pomen politik, postopkov in notranjih kontrol. Poslovodstvo bi moralo prevzeti odgovornost za načrtovanje in izvajanje strategij obvladovanja tveganj na področju ESG; ustvarjanje povezanih politik, postopkov in notranjih kontrol; opredelitev ustreznih metrik, na katerih temeljijo trajnostna

¹ *Internal Control – Integrated Framework*, Executive Summary, The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), maj 2013, <https://www.coso.org/Documents/990025P-Executive-Summary-final-may20.pdf>.

² "The IIA's Three Lines Model," The Institute of Internal Auditors, Lake Mary, FL, 2020,

<https://global.theiia.org/about/about-internal-auditing/Public%20Documents/Three-Lines-Model-Updated.pdf>.

poročila; in nadzor nad izdelavo teh poročil. Prav tako bi si moralo prizadevati razumeti in biti na tekočem z vsemi tveganji skladnosti, povezanimi z ESG. Notranja revizija bi morala prevzeti ključno vlogo pri zagotavljanju objektivnega zagotovila, in sicer neodvisno od posloводства, o učinkovitosti obvladovanja tveganj ESG, poročanja in s tem povezane skladnosti z zakonodajo.

Izzivi in zapletenost poročanja o ESG so zelo očitni, tveganja, povezana s slabo vodenim poročanjem, pa so lahko visoka v smislu skladnosti z zakonodajo in škode za ugled. Zato bi morali organi upravljanja in posloводство skrbno pretehtati vsa razkritja in kako so dodeljene povezane odgovornosti za dajanje zagotovil.

VLOGA NOTRANJE REVIZIJE PRI POROČANJU O OKOLJSKIH, DRUŽBENIH IN UPRAVLJAVSKIH MERILIH (ESG)

Dodana vrednost iz naslova dajanja zagotovil in svetovanja

Točnost in doslednost poročanja sta ključnega pomena

Neodvisno in objektivno dajanje zagotovil in svetovanje sta temeljnega pomena za vlogo in poslanstvo notranje revizije, zaradi česar je njena vključenost v poročanje o ESG ključna. Dejansko opredelitev notranje revizije v Mednarodnem okviru poklicne prakse (IPPF) IIA opisuje, kako dodaja vrednost, in sicer tako da: ". . . prinaša sistematičen, discipliniran pristop k vrednotenju in izboljšanju učinkovitosti procesov obvladovanja tveganj, kontrole in upravljanja.«

Ker tveganja, povezana z ESG, postajajo vse bolj očitna in prevladujoča pri odločanju organa upravljanja in posloводства, morajo imeti člani organa upravljanja zanesljiva zagotovila o učinkovitosti obvladovanja tveganj na področju ESG, vključno s poročanjem o ESG. Taka zagotovila bi morala dajati notranja revizija.

Dajanje zagotovil

Zagotovila glede poročanja o ESG morajo vključevati vsaj naslednje elemente, ki jih lahko zagotovi ustrezno financirana, usposobljena in neodvisna notranja revizija:

- **Pregled metrik poročanja glede ustreznosti, točnosti, pravočasnosti in doslednosti**
Ključnega pomena je, da vsa javna trajnostna poročila zagotavljajo informacije, ki natančno prikazujejo prizadevanja organizacije na področju ESG. Notranja revizija lahko da zagotovilo o tem, ali so podatki (kvantitativni in kvalitativni), o katerih se poroča, točni, ustrezni, popolni in pravočasni. To je še zlasti pomembno, saj se regulativni nadzor povečuje.
- **Preverjanje skladnosti poročanja s formalnimi dokumenti o računovodskih razkritjih**
Medtem ko trajnostno poročanje zagotavlja nefinančne podatke, vse informacije, ki so v nasprotju s formalnimi računovodskimi razkritji, sprožijo pomisleke pri regulatorjih in vlagateljih.
- **Izvedba ocene pomembnosti ali ocen tveganja pri poročanju o ESG**

To področje je lahko problematično, ker imajo organizacije včasih težave z razumevanjem in poročanjem o tem, kaj je »pomembno«. Odbor za mednarodne računovodske standarde opredeljuje pomembnost kot: »Napačne navedbe, vključno z opustitvami, se štejejo za pomembne, če obstaja velika verjetnost, da bi posamezno ali skupaj vplivale na presojo razumnega uporabnika na podlagi računovodskih izkazov.« Opredelitev prepušča veliko prostora interpretaciji in presoji s strani posamezne organizacije. Vendar pa morajo organizacije jasno razumeti, kako lahko stalna prizadevanja za trajnost ali javne zaveze za doseganje trajnostnih ciljev postanejo pomembna.

- **Vključitev ESG v revizijske načrte**

ESG in posli, povezani s trajnostjo, trenutno predstavljajo približno 1 % značilnih notranjerevizijskih načrtov glede na podatke iz *2021 North American Pulse of Internal Audit*. To se mora spremeniti, saj tveganja na področju ESG in obvladovanje teh tveganj postajajo vse bolj pomembna za organizacije.

Svetovanje

- **Gradnja kontrolnega okolje za ESG**

Notranja revizija poznajo gradnike učinkovitih kontrolnih okolij. Lahko priporočijo okvire (npr. *Notranje kontrole – celovito ogrodje COSO*) za obvladovanje/zmanjšanje tveganj na področju ESG. Notranja revizija lahko svetuje tudi pri razvoju posebnih notranjih kontrol nad poročanjem o ESG.

- **Dajanje priporočil o metrikah za poročanje**

O čem poročati, je ključno vprašanje pri obvladovanju tveganj iz naslova poročanja o ESG. Notranja revizija lahko zagotovi vpogled v vrste podatkov (kvantitativnih in kvalitativnih), ki natančno odražajo ustrezna prizadevanja za trajnost v organizaciji.

- **Svetovanje glede obvladovanja dejavnikov ESG**

Notranja revizija lahko zagotovi usmeritve pri upravljanju področja ESG zaradi svojega celostnega razumevanja tveganj v celotni organizaciji. S svojo edinstveno perspektivo lahko pomaga pri določanju vlog in odgovornosti ter zagotovi usposabljanje o notranjih kontrolah.

PORAST POROČANJA O ESG

Rastoče zanimanje za trajnostno poročanje

Standardi, predpisi in okviri

Zanimanje vlagateljev in javnosti o tem, kako podjetja in vlada vplivata na družbo, se je znatno povečalo, organizacije pa se odzivajo z vse bolj dodelanimi meritvami tega vpliva. Tako nastalo poročanje podpira sprejemanje pomembnih odločitev ne le vlagateljev in davkoplačevalcev, temveč tudi poslovodstev in organov upravljanja.

Glede na navedbe v »The Time Has Come: The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020« trenutno 80 % podjetij po vsem svetu poroča o svojem trajnostnem razvoju.³ Ta delež je 96 % med 250 največjimi podjetji na svetu. Severna Amerika se po podatkih G&A ponaša z najvišjo regionalno stopnjo poročanja, ki znaša 90 %.⁴ Odstotek podjetij S&P 500, ki izdajajo trajnostna poročila, se je povečal z 20 % v letu 2011 na 90 % v letu 2020.⁵

Naraščajoče zanimanje zakonodajalcev za trajnost se je osredotočilo na to, ali vsebina poročil natančno odraža prizadevanja organizacije za trajnost, kako se ta prizadevanja nanašajo na dolgoročno ustvarjanje vrednosti in kako to vpliva na vlagatelje. Kljub temu se številne organizacije še vedno spopadajo z vprašanjem, o čem je treba poročati in kako to dejansko izvesti. K nejasnosti prispeva pomanjkanje enotnega nabora standardov, na podlagi katerih bi lahko organizacije gradile svoje strategije poročanja o ESG.

Raziskava G&A 2020 je pokazala, da se 70 % poročevalskih podjetij zanaša na okvire in standarde, kot so tisti, ki so jih ustvarili Globalna pobuda za poročanje (Global Reporting Initiative - GRI), Odbor za trajnostne računovodske standarde (Sustainability Accounting Standards Board - SASB) in projektna skupina za finančna razkritja v zvezi s podnebjem pri Odboru za finančno stabilnost (Financial Stability Board's Task Force on Climate-related Financial Disclosures - TCFD).⁶ Ti okviri odražajo številne cilje trajnostnega razvoja Združenih narodov (SDG), ki so jih države članice ZN sprejele leta 2015. Kompleksnost vprašanj trajnosti se odraža v 17 glavnih ciljih SDG in 169 temeljnih ciljih.

Osredotočenost zakonodaje

Izdaja Carrots & Sticks za leto 2020, ki je vodilna publikacija GRI o trajnostnem poročanju, ugotavlja, da Evropa vodi na področju razkrivanja informacij o ESG, saj »ima 245 instrumentov poročanja, medtem ko so

³ "The Time Has Come: The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020," Executive Summary, KPMG, december 2020, <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2020/12/the-time-has-come-executive-summary.pdf>.

⁴ "2020 S&P Flash Report," Governance & Accountability Institute, Inc., julij 16, 2020, <https://www.gainstitute.com/research-reports/flash-reports/2020-sp-500-flash-report.html>.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

azijski trgi (174) vedno bolj aktivni. Severna Amerika ima nizko število določb o poročanju (47), kar deloma odraža manjše število nacionalnih jurisdikcij v Severni Ameriki. Primerjave držav so pokazale večje število določb o poročanju, vključno z zahtevami in viri poročanja, v Združenem kraljestvu, Španiji, ZDA, Kanadi, Braziliji, Kolumbiji in na Kitajskem.⁷

Povečujejo se tudi prizadevanja za uveljavljanje predpisov na tem področju. Na primer, marca 2021 je ameriška komisija za vrednostne papirje in borzo (SEC) ustanovila 22-člansko delovno skupino za podnebje in ESG, da bi okrepila regulativno izvrševanje glede razkritij, povezanih s podnebjem in ESG.⁸ Medtem je Evropska komisija zaprosila za tehnični nasvet glede izdelave standardov EU za nefinančno poročanje (NFR). Najnovejša prizadevanja za izboljšanje standardov za nefinančno poročanje (NFR) EU, ki so bili prvič sprejeti leta 2014 in posodobljeni leta 2019, odražajo stalno zavezanost evropskih oblikovalcev politike k uresničevanju njihovih skupnih trajnostnih ciljev.⁹

Politika trajnostnega poročanja:

Globalna pobuda za poročanje (GRI) je zasnovana za razkrivanje širokega nabora z ESG povezanih vprašanj in tem deležnikom; organizacije na podlagi analize pomembnosti, ki vključuje deležnike, izberejo teme, ki jih bodo razkrivala.

Odbor za trajnostne računovodske standarde (SASB) je usmerjen ožje, in sicer na nekaj izbranih razkritij, pomembnih za celotno panogo organizacije, in je bolj osredotočen na vlagatelje. SASB predlaga pomembne teme in razkritja za vsako od 77 panog.

Projektna skupina za finančna razkritja v zvezi s podnebjem (TCFD) je pred kratkim uvedla okvir poročanja, ki je osredotočen izključno na finančna tveganja, povezana s podnebjem. Razkritja sledijo pričakovanjem vlagateljev, posojilodajalcev, zavarovalnic in drugih deležnikov.

⁷. Peter Paul van de Wijs and Cornis van der Lugt, *Carrots & Sticks: Sustainability Reporting Policy: Global Trends in Disclosure as the ESG Agenda Goes Mainstream*, Global Reporting Initiative (GRI) and the University of Stellenbosch Business School (USB), 2020, <https://www.carrotsandsticks.net/media/zirzbabv/carrots-and-sticks-2020-interactive.pdf>.

⁸. "SEC Announces Enforcement Task Force Focused on Climate and ESG Issues," U.S. Securities and Exchange Commission, marec 2021, <https://www.sec.gov/news/press-release/2021-42>.

⁹. "Seeking Alignment on ESG Reporting: The EU Advances While the US Steps Aside," Datamaran Regulatory Snapshot, Datamaran, september 2020, https://pages.datamaran.com/hubfs/Datamaran_Regulatory_Snapshot_SEP2020.pdf.

Integrirani okvir Mednarodnega sveta za celovito poročanje (IIRC) podpira razvoj celovitih poročil o strategiji, upravljanju, uspešnosti in obetih organizacije v kontekstu njenega zunanjega okolja ter vodi k ustvarjanju, ohranjanju ali eroziji vrednosti na kratek, srednji in dolgi rok.

Okviri

Obstaja veliko pristopov k trajnostnemu poročanju. Vsak od njih predstavi edinstvene razloge za premislek. Čeprav so si različni, se lahko med seboj dopolnjujejo. Ustaljena praksa pri organizacijah je, da svoje trajnostno poročanje uskladijo z več kot enim od prej omenjenih okvirov.

Poleg tega se mnoge organizacije odločijo, da bodo objavila podatke o svojih emisijah ogljika, podnebni strategiji, pobudah za zmanjšanje in še mnogo drugih podatkov prek vprašalnika neprofitne organizacije CDP o podnebnih spremembah. CDP je neprofitna dobrodelna ustanova, ki » upravlja globalni sistem razkrivanja informacij za vlagatelje, podjetja, mesta, države in regije s ciljem obvladovanja njihovih vplivov na okolje,« je zapisano na spletnem mestu skupine. Odgovori na vprašalnik CDP, ki je usklajen s TCFD, so javno dostopni.

Kljub temu še vedno ni enotnega standarda, na katerem bi temeljilo trajnostno poročanje in bi ga lahko uporabile organizacije, vlagatelji in regulatorji. Vendar obstaja nekaj upanja, da bo tak standard mogoče ustvariti.

Leta 2020 je pet globalnih organizacij, specializiranih za trajnost in celovite okvire in standarde poročanja, objavilo, da nameravajo delati v smeri oblikovanja celovitega pristopa k trajnostnemu poročanju. Glede na skupno obvestilo CDP, GRI, SASB, Odbora za standarde za podnebna razkritja (CDSB) in IIRC, so se organizacije zavezale, da bodo sodelovale pri:

- ustvarjanju skupnih tržnih usmeritvah o tem, kako je mogoče naše okvire in standarde uporabljati komplementarno in kot nadgradnjo;
- razvoju skupne vizije o tem, kako bi ti elementi lahko dopolnjevali splošno sprejeta računovodska načela (GAAP) in služili kot naravno izhodišče za napredek v smeri bolj skladnega in celovitega sistema poročanja organizacij.¹⁰

Poleg tega je Svetovni gospodarski forum leta 2020 izdal dokument o skupnih metrikah in doslednem poročanju za trajnostno ustvarjanje vrednosti, v katerem je opredeljenih 21 ključnih meril.¹¹ Na podlagi obstoječih standardov so bile metrike objavljene v upanju, da bi pospešila zблиževanje med vodilnimi zasebnimi oblikovalci standardov in zagotovila višjo stopnjo primerljivosti in doslednosti poročanja o razkritjih ESG.

¹⁰. "Progress Towards a Comprehensive Corporate Reporting System," Sustainability Accounting Standards Board (SASB), september 2020, <https://www.sasb.org/blog/progress-towards-a-comprehensive-corporate-reporting-system/>.

¹¹ "Measuring Stakeholder Capitalism: Towards Common Metrics and Consistent Reporting of Sustainable Value Creation," World Economic Forum, september 2020, <https://www.weforum.org/reports/measuring-stakeholder-capitalism-towards-common-metrics-and-consistent-reporting-of-sustainable-value-creation>.

Uporaba celovitega ogrodja notranjih kontrol COSO za poročanje o ESG

Ni nujno, da iskanje enotnega standarda za poročanje o ESG ovira pristop organizacije k obvladovanju tveganj na področju ESG. Odbor podpornih organizacij celovitega ogrodja notranjih kontrol pri Treadwayevem odboru (COSO) (2013) zagotavlja dokazano podlago za ocenjevanje sistemov notranjih kontrol.

Ogrodje, ki je bilo ustvarjeno leta 1992 in spremenjeno leta 2013, opredeljuje notranje kontrole kot »proces, ki ga izvaja upravni odbor, poslovodstvo in drugo osebje podjetja ter je zasnovan tako, da zagotovi razumno zagotovilo o doseganju ciljev.«

Ogrodje opredeljuje tudi pet elementov, ki jih je mogoče uporabiti za kateri koli sistem notranjih kontrol: kontrolno okolje, oceno tveganja, notranje kontrole, informacije in komuniciranje ter spremljanje.

Poleg tega sta COSO in Svetovni poslovni svet za trajnostni razvoj (WBCSD) leta 2018 objavila [*Applying Enterprise Risk Management to Environmental, Social and Governance-related Risks*](#), tj. smernice, ki so zasnovane tako, da pomagajo strokovnjakom za obvladovanje tveganj in trajnosti pri uporabi konceptov in procesov obvladovanja tveganj v podjetju (ERM) za tveganja, povezana z ESG.

Pritisk vlagateljev

Pomemben dejavnik zanimanja za trajnostno poročanje je vse večji pritisk podjetij za upravljanje premoženja.

BlackRock, največji upravljavec premoženja na svetu, je kot pomemben akter podprl družbeno odgovorno vlaganje. Izvršni direktor družbe Larry Fink je na primer leta 2020 napovedal, da bo okoljska trajnost temeljni cilj za prihodnje naložbene odločitve družbe BlackRock.

Marca 2021 se je BlackRock pridružil 72 drugim podpisnikom pobude Net Zero Asset Managers Initiative, ki podpisnike zavezuje, da podjetja v svojih portfeljih spodbujajo, da neto emisije spravijo na nič do leta 2050 ali prej.¹²

V objavi 2021 Proxy Season Preview (EY Center for Board Matters) avtor ugotavlja: »Vlagatelji želijo, da organom upravljanja organizacij pomagajo prilagoditi strategije za prihodnost, v kateri bosta prednostna obravnava deležnikov ter upoštevanje okoljskih in družbenih vplivov ključnega pomena za krepitev odpornosti in ustvarjanje dolgoročne vrednosti.«

»Vlagatelji vidijo raznolikost delovne sile kot ključno komponento pri spodbujanju inovacij in uspešnosti. To je še posebej pomembno v dinamičnem okolju, ki ga zaznamujejo nenehne spremembe zaradi uvajanja nekonvencionalnih poslovnih modelov, spreminjajoče se zahteve deležnikov in vse večja trajnostna tveganja.«¹³

Poročilo, objavljeno na Forumu o korporativnem upravljanju Harvardske pravne šole, je analiziralo anketo 60 institucionalnih vlagateljev, ki predstavljajo več kot 38 bilijonov ameriških dolarjev sredstev v upravljanju. V poročilu ugotavljajo, da vlagatelji uvrščajo »integracijo materialnih priložnosti ESG v strategijo« in »raznolikost organa upravljanja, posloводства in delovne sile« med tri največje gonilne sile strateškega uspeha v naslednjih petih letih (drugo oziroma tretje mesto). Poleg tega so bila v poročilu EY »podnebna tveganja in omejitve naravnih virov« najpogosteje navedene grožnje med tremi največjimi grožnjami za strateški uspeh v naslednjih petih letih.¹⁴

Naraščajoči pritisk vlagateljev na področju ESG prihaja manj kot dve leti po tem, ko je okrogla miza izvršnih direktorjev izdala revidirano Izjavo o namenu korporacije (Statement on the Purpose of a Corporation), ki se je dramatično premaknil v smeri spodbujanja skrbi za področje ESG.¹⁵ Nova izjava, ki so jo podpisali izvršni direktorji 181 največjih in najvplivnejših podjetij na svetu, je spremenila namen, tako da na prvo mesto ne postavlja več delničarjev (da korporacije obstajajo predvsem zato, da služijo delničarjem), ampak deležnike (npr. stranke, zaposleni, dobavitelji, skupnosti).

¹² Alastair Marsh and Jess Shankleman, "Vanguard, BlackRock Join Investors Pledging to Hit Net Zero," Bloomberg, 29. 3. 2021, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-29/vanguard-blackrock-join-investors-pledging-net-zero-emissions>.

¹³ Jamie C. Smith, "2021 Proxy Season Preview," EY Center for Board Matters, Harvard Law School Forum on Corporate Governance, 10. 2. 2021, <https://corpgov.law.harvard.edu/2021/02/10/2021-proxy-season-preview/>.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ "Business Roundtable Redefines the Purpose of a Corporation to Promote 'An Economy That Serves All Americans,'" Business Roundtable, avgust 2019, <https://www.businessroundtable.org/business-roundtable-redefines-the-purpose-of-a-corporation-to-promote-an-economy-that-serves-all-americans>.

Pomembnost tveganj na področju ESG narašča

Vodilni v organizacijah in vladah se vse bolj zavedajo pomena ESG, kot nujnega predpogoja za uspešnost organizacij. Uspešnost organizacije z vidika osebne izpolnitve zaposlenih in dobička ni vezana le na finančne strategije in metrike, temveč tudi na tiste, ki odražajo okoljske, družbene in upravljalvske dejavnike. Tak celostni pristop je nepogrešljiv za dolgoročno ustvarjanje vrednosti. Zato morajo strateško načrtovanje, obvladovanje tveganj in vsa s tem povezana zagotovila vključevati vse štiri dimenzije.

Eno od meril rasti področja ESG je spreminjanje stališč o njegovem pomenu v spletu tveganj. V publikaciji *OnRisk 2021*, ki jo je objavil IIA septembra 2020, so ugotovili, da organi upravljanja, poslovodstva, višji vodje in notranje revizije trajnosti (ESG) še ne vidijo kot pomembno področje tveganja. Dejansko so v skupnem trajnost videli kot najmanj pomembno od 11 tveganj, ki so bila predmet poročila.

Tako razmišljanje pa se očitno spreminja.

Ker gibanja za socialno pravičnost in podnebne spremembe spreminjajo prednostne naloge organizacij, so vlagatelji in regulatorji pozvali organizacije, naj javno poročajo o svojih strategijah, zavezah in ukrepih na področju ESG. S poročanjem o ESG lahko organizacije, ki učinkovito integrirajo vidike ESG v svojo poslovno strategijo in prakse obvladovanja tveganj, komunicirajo, kako ti vidiki vplivajo na njihovo poslovanje in so pomembni za njihove deležnike.¹⁶

Sposobnost organizacij, da to dosežejo, je odvisna od zasnove in učinkovitosti notranjih kontrol na področjih računovodstva, poročanja in komuniciranja informacij. Uporaba enake sistematične strogosti za merjenje, potrjevanje, upravljanje in poročanje o bistvenih trajnostnih informacijah, ki se običajno uporabljajo za računovodsko poročanje, bi morala voditi k večjemu zaupanju podjetij in vlagateljev/deležnikov, vrednosti organizacije in učinkovitosti kapitalskih trgov.¹⁷ In tako kot pri računovodskem poročanju mora biti neodvisno in nepristransko zagotovilo, ki ga lahko da le notranja revizija, sestavni del tega odziva.

¹⁶. "ESG Reporting and Attestation: A Roadmap for Audit Practitioners," AICPA & CIMA and Center for Audit Quality (CAQ), februar 2021, https://www.thecaq.org/wp-content/uploads/2021/02/caq-esg-reporting-and-attestation-roadmap-2021-Feb_v2.pdf.

¹⁷. Robert H. Herz, Brad J. Monterio; and Jeffrey C. Thomson, "Leveraging the COSO *Internal Control -- Integrated Framework* to Improve Confidence in Sustainability Performance Data," Institute of Management Accountants (IMA), 2017, <https://www.imanet.org/-/media/73ec8a64f1b64b7f9460c1e24958cf7d.ashx>.

BELEŽKE

O Inštitutu notranjih revizorjev (IIA)

Inštitut notranjih revizorjev (IIA) je najbolj priznan zagovornik, izobraževalec in ponudnik standardov, smernic in certifikatov v stroki notranje revizije. IIA je bil ustanovljen leta 1941 in danes služi več kot 200.000 članom iz več kot 170 držav in ozemelj. Globalni sedež inštituta je v Lake Mary, Florida, ZDA. Za več informacij obiščite www.theiia.org.

Izjava o omejitvi odgovornosti

IIA ta dokument objavlja v informativne in izobraževalne namene. Namen tega gradiva ni zagotavljanje dokončnih odgovorov na posamezne specifične okoliščine in se kot tako lahko uporablja le kot vodilo. IIA priporoča, da poiščete nasvet neodvisnega strokovnjaka, ki se neposredno nanaša na vsako posebno situacijo. IIA ne prevzema nikakršne odgovornosti, če se kdor koli zanaša samo na to gradivo.

Avtorske pravice

Avtorske pravice (Copyright © 2021) Inštitut notranjih revizorjev (Institute of Internal Auditors, Inc.) Vse pravice pridržane. Za dovoljenje za reprodukcijo se obrnite na copyright@theiia.org. Prevod je omogočil Združenje notranjih revizorjev IIA – Slovenski inštitut.

Maj 2021



The Institute of
Internal Auditors

Globalni sedež družbe:
The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 149
Lake Mary, FL 32746, USA
Tel. št.: +1-407-937-1111
Faks: +1-407-937-1101
www.theiia.org